

**Návrhový a evidenční list nemateriálního statku tradiční lidové kultury
k zápisu do Seznamu nemateriálních statků
tradiční lidové kultury České republiky**

A. Předkladatel návrhu

Název instituce: **Slovácké muzeum v Uherském Hradišti**

Adresa: **Smetanovy sady 179, 686 01 Uherské Hradiště**

Jméno kontaktní osoby: **PhDr. Ivo Frolec**

Telefon: **572 556 556, 572 551 370**

E-mail: **ivo.frolec@slovackemuzeum.cz**

Zpracovali:

Mgr. Marta Kondrová

PhDr. Pavel Popelka, CSc.

Mgr. Gabriela Směříčková

B. Identifikace navrhovaného statku

1. Název statku navrhovaného do seznamu.

Maximálně 200 znaků.

Masopustní mečové tance z Uherskobrodsko

2. Zařazení statku do oblasti tradiční lidové kultury.

a) Do jaké oblasti tradiční lidové kultury statek náleží (podrobnější klasifikace viz poznámka pod čarou ¹)? Uveďte všechny oblasti, do kterých navrhovaný statek patří:

¹ Viz <http://www.lidovakultura.cz/wp-content/uploads/2017/11/Lidov%C3%A1-kultura-nemateri%C3%A1ln%C3%AD-nehmotn%C3%A1.pdf> nebo také publikace BLAHŮŠEK, Jan. *Identifikace a dokumentace jevů tradiční lidové kultury v České republice*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2006.

- Slovesný folklor*
- Hudební folklor*
- Taneční folklor*
- Lidová religiozita ve vazbě na církevní rok*
- Lidová religiozita bez vazby na církevní rok*
- Lidová religiozita v souvislosti s projevy materiální kultury*
- Kalendářní obyčeje a obřady*
- Obyčeje a obřady rodinného cyklu*
- Obyčeje, obřady, slavnosti sociálních a socioprofesionálních skupin*
- Tradiční technika rukodělné výroby, tradiční technologický postup*
- Tradiční lidové vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru*
- Jiné: Vložit text*

b) Definujte statek z hlediska této kategorizace.

Tradice mužských mečových tanců je dodnes neoddelitelnou součástí každoročních masopustních obchůzek na Uherskobrodsku, které zde patří mezi nejrozšířenější obyčeje výročně zvykoslovného cyklu. Spojení mužských mečových tanců se zvykoslovím je jejich nejpodstatnějším rysem. Tato neoddelitelná jednota s masopustem dává tancům smysluplnou obřadní funkci a základní podstatu. Mečové tance, které řadíme mezi nejstarší taneční útvary na evropské půdě, však od prvopočátku jako obřadní nevznikly a jejich původ nelze zredukovat pouze na jeden genetický základ. Jedny z nejstarších zmínek o tanci s mečem z 15. století souvisí s rytířskou kulturou, jiný výklad považuje za jejich základ vojenské a pastýřské tance. Z poloviny 18. století pak máme doklady o hajduckém či kuruckém tanci, které se masopustním tancům podobaly nejvíce. Prvotní magický zápas a zahánění zlého hlomozením kovových šavlí nebo kroužků na dřevěných šavlicích tanečnicích či vydávání výrazných zvuků při tanci postupně doplnila funkce oslavná a zábavná. Masopust jako synkretický soubor obyčejů poskytujících lidem zábavu před nastávajícím zemědělským rokem a možností toto období magickými praktikami ovlivnit, je dodnes pro existenci mužských mečových tanců zásadní.

Ojedinelý nemateriální statek lidové kultury, kterým masopustní mečové tance jsou, se na našem území zachoval ve své původní podobě především na Uherskobrodsku. Tradice těchto tanců spojených s masopustními obchůzkami se zde udržela pouze ve třech obcích – Strání, Komni a Bystřici pod Lopeníkem.

Společným prvkem ve všech lokalitách je kromě návaznosti na masopustní období starobylá řetězová a kruhová forma tance. Samotný tanec má pak svá daná specifika – kroj, rekvizity, taneční schéma a užití masopustního práva. Vnější znakem práva je rožeň nebo *ferula*, ozdobená vařecha. Podobu *ferule*, která opravňuje vybírat peníze, má masopustní právo v Komni, kde ji nosí vážený funkcionář. Na rozdíl od Strání a Bystřice pod Lopeníkem, kde se rožeň plní funkcí masopustního práva v povědomí kolektivu obce za právo již nepovažuje, ale dodnes se užívá, je *ferula* v Komni uznávaným symbolem masopustní obchůzky a celá veřejnost zná jeho smysl. V jednotlivých obcích se liší také název tance či pojmenování jeho protagonistů. Ve Strání je mečový tanec nazýván *Pod šable* a tancuje ho vždy pětice mužů s dřevěnými šavlemi doplněná *gazdou* řídícím obchůzku, nosícím dřevěný rožeň, na který napichuje nebo přivazuje darované naturálie. Specifickou součástí tance je „vytínání“, obřadní bití tanečnicka pod záminkou přestupku. V Komni, kde jsou typicky pomalovaní tanečnicki

s vonicemi na klopách černých kabátů a šátkem kolem pasu nazývání *skakúni*, musí být tančícími muži odvedenci. Stejně je tomu i v Bystřici pod Lopeníkem, kde si tanečníci s typickým kosírkem a peřím na klobouku a tureckým šátkem uvázaným kolem pasu i přes ramena, říkají *bobkovníci*. Tanec s dřevěnými šavlemi zde vede *košař* s velkým rožněm, který také ukládá získané odměny do koše. Podstatným znakem všech masopustních obchůzek jsou nejen taneční prvky, jako poskočný či běhový krok s opakováním tanečních figur vytvářejících spojený kruh, ale i píseň či instrumentální hudba. Ve Strání se udrželo poměrně neměnné písňové schéma uplatňované obřadníky po celou dobu tance v domě. Podobně je tomu v Komni, kde doplňují průvod tanečníků i masky. V Bystřici pod Lopeníkem je písňová forma variabilnější.

3. Stručný popis současné podoby statku.

Popište statek tak, aby si jej dokázal představit i člověk, který se s ním nikdy nesetkal. Zaměřte se na jeho současnou podobu a funkci, užití technologie, materiály apod.

Maximálně 500 slov.

Mečové tance v obcích Strání, Komňa a Bystřice pod Lopeníkem mají své společné jmenovatele i specifika, která je činí výjimečnými. Straňané jsou na svůj fašankový tanec nesmírně hrdí. Úterý před Popeleční středou, kdy se provádí, pokládají za největší svátek roku. Figury tance nazývaného zde Pod šable mají svůj pevný řád, jsou spojeny s konkrétními písněmi – začíná se vždy zpěvem táhlé písně Otvíraj šenkérko vrata, se kterou skupina pěti tanečníků s gazdou vchází do domu a vlastní tanec uvozuje píseň Horenka hora a následuje Pod šable, pod šable aj pod obušky. Ustálený a neměnný je počet tanečníků nazývaných fašančaré, kteří tanec předvádějí. V jejich čele chodí gazda, osoba odpovědná za řád obchůzky, jehož pokynům se všichni dobrovolně podřizují. Hudebním doprovodem byly v minulosti především gajdy, v současné době hlavně akordeon či hudecká muzika. Tanec se tančí s dřevěnými šablami natřenými červenou barvou, které mají tvar protáhlé slzy. Tyto rekvizity jsou pobity kovovými plíšky a kroužky, aby při tanci řinčely. Atributem gazdy je rožeň, dřevěná píka, na kterou nabodává či přivazuje darovanou slaninu, klobásky a láhve slivovice. Povinné bylo vždy krojové oblečení, fašančaré v minulosti nosili přes rameno přehozené kanice-šerpy, na širácích-kloboučkách měli do hvězdice přišité červené stuhy, gazda od nepaměti obléká halenu. V Bystřici pod Lopeníkem jsou představiteli mečového tance mladí muži, kteří toho roku dovršují 18 let a v minulosti by odcházeli na vojnu. Jejich počet není v současnosti přesně stanoven, mají povinnost obejít všechny domy v obci, před každým zatančit a za dary, které obchůzkou získají, uspořádat zábavu. Znakem jsou složené červené turecké šátky uvázané kolem pasu a přes levé rameno. Tanečníci, v Bystřici zvaní bobkovníci, tančí s dřevěnými šavlemi za doprovodu harmonikáře. Doprovází je košař, který zpívá, nosí dlouhý dřevěný rožeň na slaninu a koš s pokladničkou. Základním útvarem tance je uzavřený kruh, který utváří tanečníci podbíháním pod šavlemi běhovým krokem. Tanec je omezen na několik figur, které se neustále opakují, neobsahuje žádné přeskoky, pouze výskok snožmo v závěru sloky. Tančí se na několik písní, které tanečníci při obchůzce zpívají vždy za sebou: Šest dní do týdňa, Dva bučky, Jano mlynárů ad. Tanec je dynamický, rychlý, opakuje se stále stejné schéma před každým domem. V Komni jsou tanečníci masopustního tance zvaní skakúni součástí velké družiny tvořené maskami. Skakúni jsou čtyři mladíci ve věku 18 let. Jejich typickým oděvem jsou černé kalhoty, vysoké holínkové boty, do černého saka oblékají košili v křížkem vyšíтым límečkem a vonicemi zdobený klobouk. Zvláštností je jejich výrazné malování na tvářích. Vlastní tanec provádějí s kovovými šavlemi. Začíná chůzí v kruhu, který posléze po uchopením špičky šavle předcházejícího skakúna přejde v uzavřený řetěz. Pokračuje poskočným a graduje běhovým krokem doprovázeným podbíháním „podlázáním“ ukončeným hvězdicovitým překřížením šavlí a přeskoky z nohy na nohu čelem do kruhu. Ustálený sled písní začíná zpěvem Pod šable, pod šable aj pod obušky a pokračuje rychlejší písní Já do budy, já do budy. Tanec se za doprovodu muziky (dechové hudby) tančí před

každým domem v obci.

4. Časové zařazení statku.

Stručně popište historický vývoj statku a jeho proměny v čase až do současné podoby.

Maximálně 250 slov.

Mečové tance řetězového charakteru patří k nejstarší vrstvě taneční kultury. Tance ve zbroji nebo s motivem boje měly symbolizovat zápas i demonstraci síly, meče nebo šavle i v dřevěné podobě byly vnímány jako symbol přemožení protivníka či zlých sil. Mečové tance rozšířené v Evropě jsou různého původu. Některé jsou pozůstatkem tanců na oslavu vítězství křesťanů nad Maury, jiné odrazem rytířské kultury 15. století, často je na oslavu své dovednosti tančily různé cechy, na chorvatských ostrovech polovojenské organizace-kumpanije, ale také do nich pronikly agrární mýty, čemuž napovídá jejich užití v předjarním období i motiv oběti. Důležitým aspektem jejich uplatnění v lidové kultuře našeho regionu mohl být vedle obyčejového roku i motiv vlastní reprezentace a podtext sociální – přívýdělků. Z poloviny 18. století z Bojkovic pochází zpráva o hajduckém tanci, popisovaném jako tanec pod šavlemi. Nejstarší zmínka o šavlovém tanci z Uherskobrodsko popisuje tanec Straňanů předváděný na zámku v Uherském Ostrohu kolem roku 1784. Podrobně popisuje straňanský tanec Pod šable v roce 1880 učitel Alois Doufalík (1839–1918). Podrobným výzkumem prováděným během 20. století v 50. letech Josefem Benešem v Komni, od 60. let ve všech třech lokalitách Zdenkou Jelínkovou a od 70. let zejména ve Strání Pavlem Popelkou se ukázalo, že podoba mužských mečových masopustních tanců je ve svém přirozeném prostředí kontinuální a víceméně neměnná. Posun je jen v některých tanečních detailech, kdy se tanec zjednodušil (v Bystřici pod Lopeníkem místo tří typů podbíhání pod branami jeden) nebo se zredukoval počet opakování figur v návaznosti na zpívané sloky (Komňa).

5. Periodicita projevu statku.

Některé statky se vyskytují nebo jsou praktikovány celoročně (např. tradiční rukodělná výroba), zatímco jiné se objevují jen v určitém období nebo termínu, případně jednou za několik let (obřady, slavnosti apod.). Uveďte, jak často a v jakém období/termínu se statek praktikuje.

Maximálně 250 slov.

Mušské mečové tance jako součást masopustní obchůzky se váží až k posledním několika dnům před Popeleční středou. V Bystřici pod Lopeníkem se obchůzka bobkovníků konala nejčastěji v pondělí, v Komni až do roku 1983 běžně v úterý před Popeleční (škaredou) středou. V současné době se konání obchůzky a provádění tance každý rok váže na sobotu před Popeleční středou. Ve Strání se samotná masopustní obchůzka fašancárů koná dodnes v úterý před Popeleční středou, díky folklornímu festivalu (Festivalu masopustních tradic založenému v roce 1987) se však masopustní veselí rozšířilo na pět dní – od pátku až do úterního večera. Tanec Pod šable ze Strání se stal skutečným kulturním fenoménem, který se předvádí na folklorních festivalech nebo i při různých společenských slavnostech v obci i mimo ni již od konce 19. století. Živelným a z hlediska tance zásadním je však jeho provádění během každoroční masopustní obchůzky v domácí obci. Obyvatelé všech tří obcí tanečnický každoročně vyhlíží a považují si za čest pohostit je ve svém domě. V Komni a Bystřici pod Lopeníkem navíc tanec provádějí mládenci dovršující 18 let, který byl minulosti věkem pro nástup do vojenské služby. V obci byli nazýváni jako odvedenci, rekruti, legrúti. Mečový tanec byl a je prováděn i na večerní zábavě završující masopustní obchůzky. V Komni se dodnes dodržuje o půlnoci provedení posledního tance skakúny, kteří následně skládají do středu tanečního prostoru šavle a klobouky s

odvedeneckými vonicemi a předávají tak symbolicky právo tančit tanec svým následovníkům.

6. Zeměpisná lokalizace výskytu statku.

Charakterizujte konkrétně území, na kterém se statek vyskytuje (např. obec, okres, kraj, etnografická oblast apod.). Pokud se statek vyskytuje na území více států, uveďte, o které státy se jedná.

Maximálně 250 slov.

Masopustní mečové tance ve své autentické hodnotě, kontinuitě a bohaté historii se zachovaly pouze v obcích Strání, Komňa a Bystřice pod Lopeníkem na území Zlínského kraje v blízkosti hranic se Slovenskem v pohorí Bílé Karpaty. Centrem oblasti je Uherský Brod. Každý tanec z uvedených tří obcí má jedinečnou choreografickou podobu, se kterou se není možné jinde setkat. V minulosti byly tance obdobného rázu zaznamenány také v obcích Záhorovice a Nezdenice, kde však zanikly a masopustní obchůzka je zde redukována pouze na chůzi se šavlemi bez tance. Atraktivita především straňanské varianty tance Pod šable způsobila, že se tanec dostal do repertoáru folklorních souborů a následně se díky nim zaváděl i do masopustních obchůzek v jiných obcích, např. v Hluku, Kunovicích, Polešovicích, Kostelanech nad Moravou, Uherském Brodě, i v jiných regionech, např. na Podluží či novoosídleneckém pohraničním pásmu. V tomto případě však jde o odtržení od kořenů s použitím choreografických novotvarů a cizorodý prvek, byť např. v Kunovicích a Hluku lze doložit tanec jako součást masopustní obchůzky již od 50. – 60. let. 20. století. Podobné tance řetězového typu jsou fenoménem překračujícím hranice. V České republice se tančí např. v jižních Čechách (Krumlovsko, Rožmbersko, Kaplicko, Trhovosvinecko a Doudlebsko), na Slovensku v regionu zvaném Búry – Borský Mikuláš, Borský Peter, Šaštín. V zahraničí je předváděn například na chorvatských ostrovech Lastovo a Korčula, v Itálii v městečku Bagnasco. Doložen je i ve Francii a Belgii (předvádí jej soubor Lange Wapper z Antverp) a rozšířen je i v Anglii. V každé lokalitě má ale odlišnou podobu.

7. Nositelé statku.

Kdo jsou nositelé statku? Pokud existují zvláštní kategorie nositelů, jaké mají úlohy? (Například u tradiční rukodělné výroby, která má více fází, to mohou být různé profese, jež se podílejí na výsledném produktu, a také uživatelé těchto produktů; u tradičních koledních obchůzek se může jednat např. o zhotovitele masek, samotné obchůzkáře, jejich rodiny, které připravují zázemí, obyvatele obce, k nimž obchůzka zavítá apod.).

Maximálně 500 slov.

Tanečníky mečových tanců na Uherskobrodsku jsou výlučně muži, převážně rodáci příslušné obce. Jejich označení, věk, vnější znaky či organizační zaštitění tanečníků i celého zvyku je však v každé ze tří obcí jiné. Ve Strání může tančit Pod šable kterýkoliv z chlapců či mužů. V současnosti se schází v úterý před Popeleční středou několik věkově odlišných pětic fašancárů. (V roce 2020 zaznamenána účast asi 60 fašancárů – tanečníků.) Obvykle se jedná o neformální uskupení kamarádů, kteří se organizují spontánně. Na folklorních festivalech a slavnostech tanec předvádí členové FS Javorina doprovázení CM Strýci. V posledních desetiletích jej při pódiových vystoupeních předvádějí i děti ze souborů Javorinka či Straňánek, ale ve Strání se stává už součástí pohybové a taneční výchovy v mateřské škole. Důležité je, že členství v souboru není podmínkou pro provádění tance. Od roku 1987 se zdejší fašankové zvyky staly součástí Festivalu masopustních tradic založeného z iniciativy PhDr. Pavla Popelky, CSc. Pětidenní festival navštěvují soubory a skupiny z České republiky i zahraničí, ale dramaturgická skladba výrazně poukazuje na výjimečnost domácí tradice. Festival organizuje neformální štáb, který úzce spolupracuje se spolkem SPOKOS (Společnost pro kulturu obce Strání),

Muzeem JAK v Uh. Brodě, a s vedením obce Strání. V Bystřici pod Lopeníkem jsou nositeli statku mládenci, kteří dovršují 18. rok, v minulosti tzv. odvedenci, rekruti odcházející na vojnu. Taneční a písňový repertoár přejímají od svých starších předchůdců. Pro potřeby předvedení tance na různých slavnostech byl v minulosti založen i neformální spolek Bobkovníci, který se scházel příležitostně. Pomoc s nácvikem a organizací vlastní masopustní obchůzky s tancem je však v současnosti spíše na aktivních jednotlivcích. Velmi záleží na vedení obce, zda a jak významně tradici masopustní obchůzky s bobkovníky podporuje. Obec mimo jiné pořídila nové kroje, které bobkovníkům zapůjčuje. Každoročně se obchůzky s mečovým tancem účastní přibližně osm až deset bystřických mláďenců doprovázených harmonikářem a košařem. Prvotní vztah k tanci, písňový repertoár a taneční dovednosti získávají děti již v místní základní škole, která má v tomto ohledu nezastupitelné místo. V Komni jsou nositeli statku taktéž osmnáctiletí mládenci, dříve odvedenci, které zde při obchůzce doprovází několik desítek masek. Masopustního průvodu se tak účastní celé společenství obce. Vedení obce je hlavním garantem celé slavnosti. Organizačně se v pořádání fašankového průvodu a večerní zábavy pravidelně střídají čtyři místní spolky – Dechová hudba Komňané, Fotbalový klub, Sbor dobrovolných hasičů a Tělovýchovný spolek. Čtyři tanečnický, skakúný, doprovází představitel pořádajícího spolku nesoucí v ruce masopustní právo. Zde proběhne o půlnoci po posledním tanci stávajících skakúnů předání šavlí jako znaku práva mladším nástupcům. Ti jsou pak novými nositeli masopustního obyčeje a tím i mečového tance pro příští rok. Mezigenerační předávání písňového repertoáru i tance je v obci s 560 obyvateli podpořeno a zajištěno činností místní základní školy. Již 23 let také místní škola organizuje v pátek před Popeleční středou dětskou obchůzku, která má všechny důležité figury „dospělého fašanku“ v Komni, včetně čtyř skakúnů. Ve všech lokalitách lze jako nositele statku označit také obyvatele obcí, kteří tanečnický hostí, přijímají do domu nebo se např. ve Strání zapojují do párového tance straňanská.

7. a Zástupci společenství nositelů nebo jejich sdružení.

Uveďte kontakty na zástupce nositelů statku nebo na jejich sdružení, spolky, cechy, výbory či jiné nevládní organizace. Můžete zde uvést více kontaktů.

Jméno/Název organizace: Obec Strání
 Jméno kontaktní osoby a její funkce: Antonín Popelka
 Adresa: 687 65 Strání
 Telefon: Vložit text.
 E-mail: obec@strani.cz
 Jiné důležité informace (nepovinné): Vložit text.

Jméno/Název organizace: Programová rada Festivalu masopustních tradic
 Jméno kontaktní osoby a její funkce: PhDr. Pavel Popelka, CSc., předseda programové rady
 Adresa: 686 00 Strání
 Telefon:
 E-mail: pp7880@seznam.cz
 Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: SPOKOS z. s. – Společnost Pro Kulturu Obce Strání, zapsaný

spolek

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Antonín Zámečník, předseda

Adresa: 687 65 Strání

Telefon:

E-mail: spokos@strani.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Obec Bystřice pod Lopeníkem

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Martin Gavenda, starosta

Adresa: Bystřice pod Lopeníkem 687 55

Telefon:

E-mail: obec@bystricepl.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Obec Komňa

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Ing. Zdeněk Mareček

Adresa: Komňa 687 71

Telefon:

E-mail: obec@komna.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Dechová hudba Komňané

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Štěpán Urbánek, kapelník

Adresa: Komňa 687 71

Telefon:

E-mail: komnane@seznam.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: FK Komňa

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Jiří Šašinka, předseda

Adresa: Komňa 687 71

Telefon:

E-mail: m.navratil88@seznam.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Sbor dobrovolných hasičů Komňa

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Ing. Zdeněk Mareček, předseda/hospodář

Adresa: Komňa 687 71

Telefon:

E-mail: sdhkomna@seznam.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Tělovýchovný spolek Komňa

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Iveta Sojková, předsedkyně

Adresa: Komňa 687 71

Telefon:

E-mail: ivetasojkova@seznam.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Dalšími nositeli statku jsou jednotlivci, kteří nejsou organizováni v žádném spolku ani souboru a kteří svou činností přispívají k přípravě, provádění a předávání statku a v obcích mají v tomto ohledu nezastupitelnou roli. Jejich seznam a vyjádření podpory nominace k zápisu na „Seznam“ je uveden v příloze č. 1 této nominace.

C. Opatření pro uchování, ochranu a propagaci statku

1. Objektivní faktory ohrožující existenci a životaschopnost statku, pokud existují.

Co nejkonkrétněji popište faktory, které mohou mít negativní vliv na současnou podobu, životaschopnost a mezigenerační předávání statku.

Maximálně 500 slov.

Řadu jevů nehmotné kultury, a především relikty regionální tradiční lidové kultury, ohrožuje všeobecná kulturní globalizace a urbanizace. Společnost celkově podléhá kulturním změnám, které způsobuje technický a ekonomický rozvoj, čímž může docházet ke ztrátě významu kulturních hodnot. Jako nový prvek ohrožující kontinuitu masopustních mečových tanců můžeme vnímat také pandemii a související omezení dopadající především na kulturní akce, které se projevily v letech 2020–2021. Masopustní obyčej a obchůzky byly ve všech třech obcích před rokem 2020 významným způsobem součástí přirozeného výročního obyčejového cyklu a masopustní mečové tance jejich pevnou součástí. V roce 2021 poprvé po několika desítkách let v důsledku probíhající pandemie nemoci covid-19 obchůzky ve Strání, Bystřici pod Lopeníkem a Komni nemohly z důvodu opatření proti šíření této nemoci proběhnout. Řada nositelů tradice nebo organizátorů uvedla, že za svůj život podobné přerušení nepamatují. Objektivním faktorem ohrožení výskytu masopustních mečových tanců by se mohlo stát násilné přetržení kontinuity masopustních zvyků, pokud by trvalo po několik let. Pro všechny obce je však vědomí významu a potřeby uchování tradice velmi důležité a v roce 2022 byly ve všech obcích obchůzky s prováděním mečových tanců připraveny na sobotu 26. 2. 2022, v případě Strání se hlavní fašankové obchůzky připravují na úterý 1. 3. 2022. Ve Strání tanec Pod šable prorostl do života celé obce s více než 3600 obyvateli silnými kořeny. Jeho oživení přineslo založení festivalu fašanku v roce 1987. Na festivalu ve Strání se místní a regionální lidová kultura konfrontuje i s folklorními fenomény jiných regionů, mnohdy i ze zahraničí. Zánik festivalu by pravděpodobně na motivaci místních obyvatel – reprezentovat se s úžasným domácím kulturním fenoménem, mohl mít utlumující vliv. V případě obce Komňa je tanec prováděn v rámci celé masopustní obchůzky, na jejíž organizaci se podílí obec a čtyři výše uvedené spolky. Pro obec je masopust jednou z mála společenských událostí a tradic udržovaných v obci, která se stala v roce 2011 Vesnicí roku. Hlavním faktorem, který by mohl výskyt tance a celé masopustní obchůzky v Komni (560 obyvatel) a Bystřici pod Lopeníkem (800 obyvatel) ohrožovat, je nedostatek aktivních a kulturně činných občanů, kteří se podílejí na společenském životě obce i přímo na udržování a předávání znalosti písňového a tanečního repertoáru mečových tanců.

2. Realizovaná a existující záchovná opatření.

Jaká záchovná opatření byla dosud realizována na úrovni nositelů, nevládních organizací, místní a krajské samosprávy, státní správy a odborných institucí? (Např. opatření, která napomohla aktivnímu předávání a posílení životaschopnosti statku, či byla zaměřena na jeho identifikaci, dokumentaci, výzkum, podporu, ochranu, zachování, propagaci a vzdělávání, případně revitalizaci)

Maximálně 500 slov.

Zvyky spojené s obdobím masopustu, především průvody a obchůzky patří obecně k nesmírně důležitému prvku v posilování regionální a lokální příslušnosti. Podstatnou roli proto ve formulaci a realizaci záchovných opatření hrají obce a místní spolky, folklorní soubory a organizace spojené s kulturním životem v obcích. Zásadní a nezbytný pro další zachování masopustních mečových tanců je také zájem jednotlivců a jejich rodin. Vedení obcí každoročně podporuje masopustní tradice finančně i organizačně a uvědomuje si význam nominovaného statku pro vlastní kulturní identitu a prezentaci obce. Důležitým prvkem v rámci záchovných opatření je poukázání na výjimečnost nominovaného statku, přičemž v tomto ohledu sehrává nezastupitelnou roli Festival masopustních tradic ve Strání, který se od roku 1987 zaměřuje nejen na fenomén podoby místního tance Pod šable, ale svou programovou náplní významně slouží k prezentaci masopustních tradic širokého regionu i zahraničních účastníků. Domácí soubory, skupiny a jednotlivci tak mají nesmírně cenné srovnání s tanci a zvyky jiných obcí, regionů i států Evropy a dokážou tak lépe pochopit a vnímat výjimečnost domácí dochované tradice. Udržení dosavadní bohaté programové struktury festivalu i zachování jeho kulturně poznávací linie s využitím filmových dokumentů o regionální lidové kultuře nesporně přispívá k životaschopnosti fenoménu masopustních mečových tanců z uvedených lokalit. Všechny tři varianty masopustních tanců byly v minulosti nositeli z uvedených obcí prezentovány na MFF ve Strážnici i zahraničních folklorních festivalech a lokálních slavnostech. Nezanedbatelnou roli v dosavadních záchovných opatření hrají významné kulturní instituce regionu, především dokumentační činnost Muzea Jana Amose Komenského a Slováckého muzea v Uherském Hradišti. Obě instituce se věnují výzkumu fenoménu několik desítek let kontinuálně, s velkým množstvím fotografických, filmových i písemných dokladů. Odborní pracovníci nejen těchto institucí, v minulosti mimo jiné Josef Beneš, Pavel Popelka, či Zdenka Jelínková a v poslední době také Gabriela Směříčková o fenoménu mečových tanců ve Strání, Bystřici pod Lopeníkem a Komni napsali několik studií publikovaných v odborných časopisech či sbornících, případně v elektronické podobě. Muzeum J. A. Komenského se soustavně a již několik desítek let věnuje videodokumentaci fašankových obchůzek ve všech třech lokalitách i dalších obcích Uherskobrodsko a v tomto ohledu má videoarchiv této instituce v rámci dokumentace jedinečné postavení a nesrovnatelné množství velmi kvalitních materiálů. Slovácké muzeum vytvořilo v rámci stálé národopisné expozice Slovácko zpřístupněné v roce 2014 část věnovanou masopustu s prezentací všech tří hlavních figur mečových tanců (skakún z Komně, bobkovník z Bystřice pod Lopeníkem a fašančár ze Strání) a prezentuje je trojrozměrnými předměty i pomocí audiovizuální techniky. Slovácké muzeum také vytvořilo v rámci stálé programové nabídky edukativní program věnovaný masopustu, kde jsou vždy prezentovány i uvedené masopustní tance. V návaznosti na edukační a odborně popularizační činnost již byla 10. 2. 2022 realizována první z plánovaných přednášek věnovaných masopustním mečovým tancům v regionu.

3. Návrh záchovných opatření na eliminaci ohrožení, degradace či zániku statku, pokud taková rizika existují.

Záchovná opatření by měla v první řadě reagovat na rizika identifikovaná v bodě C.1, lze však uvést také další opatření, která posílí životaschopnost a předávání statku, vzdělávání a jeho vhodnou propagaci, a to i v případě, že ohrožující faktory neexistují.

U jednotlivých opatření uveďte jejich stručný popis, dobu plánované realizace, kdo za ně bude odpovídat, případně zdroj financování, a to s ohledem na udržitelný rozvoj statku. Uvádějte konkrétní závazky, nikoliv neurčité proklamace či úvahy. Informace o realizaci navržených opatření budou předmětem periodické zprávy o stavu statku.

Maximálně 1000 slov.

Záchovná opatření by měla být realizována v několika rovinách. 1) Na úrovni obcí a nositelů tradic, 2) na úrovni kulturních paměťových institucí jako je Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě ad., 3) na úrovni Zlínského kraje, 4) na úrovni České republiky. Ad 1) Na úrovni obcí a nositelů tradic 1a. Obecní zastupitelstva budou v rámci svých možností podporovat konání fašankových občůzek (v případě Strání také pořádání Festivalu masopustních tradic) především prostřednictvím grantových řízení určených místním organizacím a občanským sdružením, které se podílejí na organizaci masopustních občůzek. Dále také jistou finanční podporou jednotlivých aktivních účastníků a spoluprací při organizačním zajištění. 1b. Dotyčná obecní zastupitelstva budou v rámci svých možností podporovat zajištění potřebného množství tradičních lidových oděvů a krojových součástí, případně pořízení rekvizit potřebných k provádění tance (např. šavle). Zajistí školení a výchovu zájemců o tradiční rukodělné praktiky zaměřené na péči o tradiční lidový oděv – s možností využití spolupráce odborných institucí. 1c. Dotyčné obce umožní dokumentaci a periodickou redokumentaci statku pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Zlínského kraje i České republiky. 1d. Dotyčná obecní zastupitelstva budou spolupracovat s odbornými institucemi (Slovácké muzeum, Muzeum JAK v Uh. Brodě) při konání přednášek o masopustních mečových tancích ve školách, které zřizují a doporučí ředitelům těchto škol zahrnout problematiku masopustních občůzek a masopustních mečových tanců do školních vzdělávacích programů. 1e. Spolky a občanská sdružení budou spolupracovat s obcemi při organizačním zajištění masopustních občůzek. 1f. Obce, místní spolky (SPOKOS, FK Komňa, TS Komňa, SDH Komňa) i folklorní soubory např. Javorina, Javorinka, DH Komňané ad. budou podporovat předvádění masopustních mečových tanců při prezentaci obcí a lidové kultury v regionu na festivalech a slavnostech, pokud to bude v souladu s dramaturgickou koncepcí festivalů. 1g. Dotčená obecní zastupitelstva podpoří dle svých možností vydání publikace o masopustních mečových tancích. Ad 2) Na úrovni kulturních paměťových institucí 2a. Slovácké muzeum jako krajské pověřené pracoviště v péči o tradiční lidovou kulturu bude i nadále provádět opakovaně dokumentaci masopustních občůzek se zaměřením na mečové tance v obcích Strání, Bystřice pod Lopeníkem a Komňa a výsledné materiály budou shromažďovány v archivu muzea pro účely Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Zlínského kraje a národního seznamu. Podle potřeby budou poskytovány odborníkům i orgánům místní samosprávy. Samostatně bude v dokumentaci masopustních mečových tanců pokračovat Muzeum JAK v Uh. Brodě, které výsledky své činnosti pravidelně prezentuje na festivalu masopustních tradic v rámci fašankové filmotéky, i na festivalu Muzejních filmů v Uherském Brodě MUSAIONFILM. V této činnosti bude i nadále pokračovat. 2b. Slovácké muzeum bude shromažďovat ikonografické doklady z archivů obcí a od přímých účastníků masopustních občůzek, vzpomínky pamětníků a doklady archivní povahy věnované nominovanému tanci. 2c. Slovácké muzeum zachová trojrozměrnými artefakty i

audiovizuálními prostředky výstavní prezentaci masopustních obchůzek a masopustních mečových tanců z Uherskobrodsko v rámci stálé národopisné expozice Slováckého muzea, která upozorňuje na výjimečnost tohoto jevu lidové kultury. 2d. Slovácké muzeum se zaměřilo na prezentaci masopustu a mečových tanců ze Strání školní mládeži formou edukačního programu, který realizuje ve stálé národopisné expozici Slovácko a bude jej v rámci stálé programové nabídky realizovat i následujících letech. 2e. Slovácké muzeum připraví přednášku na téma masopustních mečových tanců pro základní a střední školy i jiné zájmové skupiny. 2f. Slovácké muzeum bude zájemcům o nominovaný statek poskytovat informace, organizátorům a aktivním účastníkům i konzultace a metodickou pomoc. 2g. Slovácké muzeum se bude odborně podílet na přípravě publikace o fenoménu masopustních mečových tanců. Ad 3) Na úrovni Zlínského kraje: 3a. Zlínský kraj umožní, aby se právnické a fyzické osoby podílející se na přípravě a organizaci masopustních obchůzek s prováděním masopustního mečového tance mohly zapojit do grantových programů na podporu kulturních aktivit a akcí regionálního významu, případně na podporu kulturních aktivit a akcí nadregionálního významu. Zlínský kraj podpoří čerpání prostředků pro tento účel. 3b. Zlínský kraj bude využívat nominovaný statek k propagaci lidové kultury kraje. V rámci možností zařadí informace o masopustních mečových tancích do svých osvětových a vzdělávacích projektů i do propagačních a informačních materiálů. 3c. Zlínský kraj podpoří finančně dle svých možností vydání publikace o fenoménu masopustních mečových tanců, na které budou participovat obce, Slovácké muzeum a organizátoři Festivalu masopustních tradic v čele s programovou radou festivalu. Ad 4) Na úrovni MK ČR: 4a. Ministerstvo kultury umožní účast a zapojení právnických a fyzických osob podílejících se na přípravě a organizaci fašankových obchůzek s prováděním mečového tance do grantového programu na podporu tradiční lidové kultury. 4b. Ministerstvo kultury a instituce jím pověřené budou využívat nominovaný statek k propagaci lidové kultury ČR. V rámci možností zařadí informace o masopustních mečových tancích do svých osvětových a vzdělávacích projektů, dále také do propagačních a informačních materiálů.

3.a Kompetentní subjekty odpovědné za realizaci záchovných opatření.

Uveďte kontakty na instituce, organizace či jednotlivce, kteří budou odpovídat za realizaci záchovných opatření.

Jméno/Název organizace: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Jméno kontaktní osoby: PhDr. Ivo Frolec, ředitel

Adresa: Smetanovy sady 179, 686 01 Uherské Hradiště

Telefon: 572 556 556, 572 551 370

E-mail: ivo.frolec@slovackemuzeum.cz

Jiné důležité informace (nepovinné): Vložit text.

Jméno/Název organizace: Obec Strání

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Antonín Popelka

Adresa: Na Kopci 321, 687 65 Strání

Telefon: 572 695 210

E-mail: obec@strani.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Obec Bystřice pod Lopeníkem

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Martin Gavenda, starosta

Adresa: Bystřice pod Lopeníkem 262, 687 55

Telefon: 572 646 721

E-mail: obec@bystricepl.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Obec Komňa

Jméno kontaktní osoby a její funkce: Ing. Zdeněk Mareček, starosta

Adresa: Komňa 42, 687 71

Telefon: 572 641 140

E-mail: obec@komna.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

Jméno/Název organizace: Programová rada Festivalu masopustních tradic

Jméno kontaktní osoby a její funkce: PhDr. Pavel Popelka, CSc., předseda programové rady

Adresa: Uhliska 906, 686 00 Strání

Telefon: 603 509 036

E-mail: pp7880@seznam.cz

Jiné důležité informace (nepovinné):

4. Zapojení nositelů statku do záchovných opatření.

Podíl nositelů statku na jeho uchování a předávání dalším generacím je naprosto klíčový. Záchovná opatření by proto měla vycházet z jejich potřeb a plně je respektovat. Jak byli nositelé statku zapojeni do plánování záchranných opatření a jakým způsobem se budou podílet na jejich realizaci? Uveďte co nejkonkrétnější informace.

Nositelé statku byli o možnosti zapsání na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky informováni již při přípravě na krajský Seznam a nominace s nimi byla konzultována na úrovni obecních zastupitelstev, spolků působících v obcích i programové rady Festivalu masopustních tradic. Formulace záchovných opatření uvedená v bodu 3 vychází z jejich potřeb a možností, které jsou obce a spolky schopny realizovat. Do této oblasti navíc vstupuje jako důležitý prvek spontánní nadšení, pocit sounáležitosti s místem, kde žijí a odkud pocházejí účastníci masopustních obchůzek. Ve Strání jsou to především mnohá neformální seskupení a kamarádi, kteří se fašankové obchůzky s tancem Pod šable účastní spontánně a s pocitem hrdosti na provádění kulturního fenoménu zděděného po předcích. Podobně je tomu i v obcích Komňa a Bystřice pod Lopeníkem, kde jsou základem taneční skupiny chlapani dovršující 18 let, kteří se na toto období připravují po celé dětství a v rodinném zázemí s odrazem na hrdost a příslušnost k dané obci se dobrovolně účastní masopustní obchůzky i tance. K hlavním záchovným opatřením tak bezesporu bude patřit posilování přístupu k pocitu lokální výjimečnosti a hrdosti na zděděné tradice, a to cílenou přednáškovou a výchovnou činností (viz bod 3.1.d) i materiální podporou (viz bod 3.1.b) a dalšími výše popsányými záchovnými opatřeními.

D. Zdůvodnění kandidatury

Aby mohl být statek zapsán do Seznamu, musí splňovat definici nemateriálního kulturního dědictví dle bodu 2 Metodického pokynu, a to na základě odpovědí na všechny následující otázky.

Celkem maximálně 1200 slov.

1. Jaké sociální (společenské) funkce statek v současnosti plní a jaký(é) kulturní význam(y) má pro své nositele?

V životě obcí Strání, Bystřice pod Lopeníkem a Komňa požívají masopustní tradice, a především masopustní mečové tance, vysoký společenský status. Hlavními nositeli tanečního projevu jsou obyvatelé obcí – ve Strání jsou to muži různých věkových kategorií včetně dětí. Do masopustních občůzek se zapojují kromě tanečníků také muzikanti ze všech místních muzik i běžní obyvatelé obce mimo jiné tím, že připraví pro fašancčáry pohoštění a pustí je do svého domu. Specifikem straňanských fašankových občůzek je, že fašancčáři vcházejí do domů, přičemž samozřejmou součástí je zapojení hospodyně do párového tance straňanská následujícím po mečovém tanci. O zásadním společenském významu svědčí také přijetí jednotlivých skupin fašancčárů na obecním úřadě a jejich pohoštění, provedení tance v místní základní i mateřské škole, neopomenutí návštěvy místních obchodů a sklárny i památkově chráněného objektu lidové architektury Na Štrbákovci. Neformální atmosféru a společenský význam pro obyvatele Strání podtrhuje i fakt, že občůzky s prováděním tance Pod šable se dodnes konají v úterý před Popeleční středou a většina místních obyvatel si zařídí na tento termín volno, protože jej považují za jeden z nejdůležitějších dní v roce. V Bystřici pod Lopeníkem předvádějí bobkovníci tanec před každým domem v obci. Místní na ně čekají s pohoštěním i darem a celá obec vnímá občůzku a tanec jako nezbytný každoroční kolorit, který upevňuje sousedské vztahy. Podobně je tomu u skakúnů v Komni, kteří musí zatančit tanec před každým domem v obci a prakticky se nenajde domácnost, kde by neotevřeli. Připravit pohoštění pro fašankový průvod se považuje za čest a prestiž. V Komni se aktivně účastní průvodu, připravuje masky, rekvizity i typické líčení hlavních postav několik desítek občanů. Tím, že se do přípravy a realizace mečových tanců zapojí větší počet lidí, posiluje se vědomí příslušnosti k určitému společenství, místu původu a zdejšími tradicím. Utužují se neformální společenské vazby a sousedské vztahy, které jsou důležité pro stmelování vesnice.

2. Jak statek splňuje definici nemateriálního kulturního dědictví dle bodu 2 Metodického pokynu?

Masopustní obyčej a občůzky patří k nejzachovalejším a nejvýraznějším festivitám v rámci výročně obyčejového cyklu. V průvodech i tancích se objevují masky a maškary spojované s rituály přechodu, jejich původ můžeme spojovat s plodnostními a ochrannými motivy i kultem zemřelých. V mnohých masopustních tancích se objevoval i prosperitní význam. V případě tance mečového můžeme hovořit také o symbolickém boji či zápasu, objevují se hypotézy o oslavě návratu slunce. Krouživý a řetězový pohyb tanečníků s rekvizitami v podobě šavlí může symbolizovat také cyklický kruhový pohyb slunce. V obcích, kde se v současné době masopustní mečové tance udržují, se můžeme setkat s názorem, že původ tance lze hledat v době, kdy zdejší kraj napadali ozbrojení nepřátelé. Straňanský tanec Pod šable býval označován také jako zbojnický a tradované legendy hovoří o tom, že byl tancem zbojníků usazených na Javořině. Jak však bylo výše popsáno, patří tance dochované na Uherskobrodsku k širší rodině mečových tanců, spojených s kolední občůzkou a vybíráním naturálií. Významným je i akt stejného opakování tance v domě nebo před každým domem. Součástí je i typický oděv a projevy účastníků – hudba, tanec a zpěv. Dlouhodobý výzkum této festivity dokládá, že masopustní mečové tance ze Strání, Komně a Bystřice pod Lopeníkem mají ve svém přirozeném prostředí společenskou funkci, jsou mezníkem ve výročně obyčejovém roce a vykazují obřadní prvky.

3. Je statek živou a integrální součástí života svých nositelů a společenství, je navázán na jejich přirozené prostředí?

Masopustní mečové tance jsou ve všech lokalitách nepostradatelnou, živou a integrální součástí života jednotlivých nositelů i společenství v rámci obce. Účast v masopustním průvodu a možnost zúčastnit

se tance je považována za výsadu, která v případě Bystřice pod Lopeníkem a Komně je navázaná i na věk tanečnicků, kterým má být 18 let. Skakúni i bobkovníci mají tedy v obci výsadní postavení. I ve Strání je však možnost být fašančářem (byť bez věkového omezení) vnímána prestižně. Nominovaný statek se odehrává během tradičního výročního obyčeje v prostoru obce, je obyvateli obce prováděn a také přijímán. Pro jeho provádění je nezbytné zázemí v rodinách a společenské setkávání i příprava v podobě nácviku tanečních kroků a předávání zkušeností mezi staršími a mladšími tanečníky. Ve všech ohledech je tanec a jeho mezigenerační předávání neodmyslitelnou součástí společenského života a koloritu obcí.

4. Považují společenství nositelů, skupiny, případně jednotlivci statek za důležitou součást své identity a kulturního dědictví? Jakým způsobem se to projevuje?

Ve všech lokalitách si uvědomují nositelé statku výjimečnost prováděné podoby mečového tance a jsou na něj náležitě hrdí. Ve Strání podtrhuje tuto výjimečnost i fakt, že do podoby tance a jeho provádění nepronikly vlivy, které sem přináší konfrontace s masopustními zvyky jiných regionů v rámci Festivalu masopustních tradic. Právě naopak – hrdost na vlastní dochovaný výjimečný tanec se tímto ještě prohloubila a je zde spojena až s pocitem vlastnického práva. Straňané neradi vidí, když tanec Pod šable tančí někdo jiný a jiným způsobem, než se oni naučili od svých předků. K tomu dochází například prostřednictvím folklorních souborů především na Uherskohradištsku, kam tento tanec do jisté míry expanduje, avšak bez vazby na tradici v dané lokalitě.

5. Jakým způsobem se statek předává? (Např. v rámci rodiny, mezigeneračně, uvnitř věkové nebo socio-profesní skupiny apod.)

Předávání statku je ve všech lokalitách přirozené, spontánní a děje se především v rámci kamarádských vztahů vrstevníků. Ve Strání se díky zapojení do Festivalu masopustních tradic a posilování lokálního patriotismu setkávají s fenoménem mečového tance už děti. Každoročně několik skupin fašančářů zavítá do mateřské i základní školy a děti tedy vidí mečový tanec jako přirozenou součást života v obci a stejně přirozené je pro ně v pozdějším věku obléknout kroj, začlenit se do kolektivu vrstevníků a učit se s nimi jednotlivé taneční kroky a figury. V Bystřici pod Lopeníkem a Komni, kde jsou masopustní mečové tance důsledně prováděny před každým domem v obci, je opět přirozeným koloritem doprovod dětí, které tanec od starších pasivně vstřebávají a přirozeně stmelují kolektiv stejně starých chlapců v obci. Nezanedbatelnou je ve všech obcích úloha mateřských i základních škol, kde se děti už od nejútlejšího věku učí písňový repertoár a taneční figury mečových tanců v rámci hudební výchovy a pohybové průpravy.

6. Z jakého důvodu je statek obzvláště významný, případně ojedinělý, z pohledu etnologie, sociálně-kulturní antropologie a jiných příbuzných oborů? Proč by měl být statek do seznamu zapsán?

Masopustní mečové tance patří k nejstarší vrstvě taneční kultury, jsou však neoddelitelně spjaty s masopustním obdobím. Vykazují obřadní charakter s archaickými prvky, které podle nejstarších doložených popisů z konce 19. století nevykazují zásadní změny a vývoj lze do jisté míry sledovat především v souvislosti s hudebním a písňovým doprovodem. Na velký kulturní význam mečových tanců upozornili již František Bartoš či Leoš Janáček. Etnolog František Pospíšil vydal v roce 1911 srovnávací studii věnovanou mečovému zbrojnému tanci na slovanské půdě. Ve výčtu publikování bohatých výzkumů bychom mohli pokračovat pracemi badatelů v oblasti obřadní kultury a etnochoreologie, poukazujících na výjimečnost a ojedinělost nominovaného statku. Mimořádného významu a ojedinělosti mečových tanců z Uherskobrodsko si všimají i filmové dokumenty. Nejdůležitějším faktem hovořícím pro zápis na Seznam zůstává to, že tance nikoliv živoří, ale stále žijí ve svém přirozeném prostředí a jsou spontánně a přirozeně předávány uvnitř komunity v obcích.

7. Jakým způsobem byli společenství nositelů, skupiny, případně jednotlivci zapojeni do přípravy návrhu na zápis statku do Seznamu? (*Můžete uvést termíny jednání či schůzek s nositeli, kdo se jich účastnil, jak probíhaly, zda nositelé vyvíjeli samostatnou iniciativu v souvislosti s návrhem ...*)

Obce, spolky i jednotlivci byli zapojeni již do přípravy nominace na zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Zlínského kraje. Od některých bylo možno získat archivní fotografie, záznamy a doplňující informace k historii a specifikům tance v dané lokalitě. Jednání probíhala především v rámci přípravy fašankových občůzek i festivalu v říjnu 2021 a především v lednu a únoru 2022. Většina zástupců obcí (starostů, obecních radních a zastupitelů), členů pořadajících spolků i angažovaných jednotlivců vnímá možný zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky jako prestižní a reprezentativní záležitost i jako závazek pro další aktivitu. Zástupci nositelů, členové spolků i přímí účastníci stvrдили svoji podporu i závazek pracovat na provádění, zachování a předávání masopustních mečových tanců i prohlášením v příloze č. 1 této nominace.

E. Souhlas nositelů se zápisem statku do Seznamu.

1. Svobodný, předem daný a informovaný souhlas nositelů statku s jeho zápisem do seznamu.

Podmínkou zápisu je svobodný, předem daný a informovaný souhlas nositelů statku s jeho zápisem do Seznamu. Tento souhlas bude připojen k návrhu jako příloha č. 1. Zde identifikujte skupiny nebo osoby, které souhlas poskytly. Kdo jsou a jaké jsou jejich funkce ve vztahu k navrženému statku? Z jakého důvodu byli vybráni, aby reprezentovali společenství nositelů? Nositelé či jejich skupiny, kteří poskytnou souhlas, musejí odpovídat nositelům/skupinám, kteří byli identifikováni v bodě A.7. Jsou vítány různorodé a individuální projevy souhlasu nositelů, a to v neomezeném množství. Poskytnutý souhlas by měl odrážet strukturu a různorodost společenství nositelů.

Maximálně 250 slov

Jako nositelé tradice byly v první řadě osloveny obce, které jsou místem konání masopustních občůzek, ale také důležitým činitelem, bez kterého by nebylo možné masopustní průvody, případně Festival masopustních tradic pořádat. Obce se na pořádání fašankových občůzek, během nichž jsou mečové tance předváděny, podílí finančně i organizačně. Často jsou také samotné obce tím, kdo pořizuje rekvizity a krojové součástky, které účastníkům masopustních občůzek zapůjčuje. Souhlas s nominací vyslovila také programová rada festivalu a formální spolky, které zejména v Komni organizačně zajišťují celou fašankovou občůzku. Souhlasy všech tří obcí vyslovené zastupitelstvy a starosty jsou součástí přílohy, doplňují je souhlasy Programové rady Festivalu masopustních tradic, spolku SPOKOS, z. s., Dechové hudby Komňané, FK Komňa, TS Komňa a Sboru dobrovolných hasičů v Komni. Nositeli statku jsou také četní jednotlivci, kteří tanec tančí (fašancáři, bobkovníci, skakúni, i další jedinci, kteří nejsou organizováni v žádném spolku nebo souboru, ale kteří se významně na udržování mečového tance podílejí). Všichni tyto podpořili nominaci a vyslovili s ní souhlas v rámci přílohy č. 1 této nominace.

F. Přílohy

Příloha č. 1 – Svobodný, předem daný a informovaný souhlas nositelů statku s jeho zápisem do seznamu. Souhlas může mít formu prohlášení nebo také videonahrávek.

Příloha č. 2 – Deset reprezentativních fotografií v tiskové kvalitě minimálně 300 dpi včetně prohlášení o vlastnictví licence a udělení souhlasu se zveřejněním. V případě zápisu budou fotografie použity MKČR a NÚLK pro účely veřejné prezentace statku.
Příloha č. 3 – Dokumentace statku: podrobný popis, audiovizuální dokumentace apod. včetně udělení souhlasu se zveřejněním takovýchto textových nebo audiovizuálních materiálů a prohlášení o vlastnictví licence.
Příloha č. 4 – Mapa, do níž je zakresleno místo či oblast, kde se statek vyskytuje.
Příloha č. 5 – Písemné vyjádření NÚLK o výsledku předběžného posouzení nominace.
Příloha č. 6 – Písemný souhlas příslušného orgánu kraje s předložením nominace.